

ODPADY pod kontrolou

9 / 2021

Příloha magazínu dobnet
a Svazku obcí – Region Dolní Berounka

Černošice
Dobřichovice
Hlásná Třebaň
Karlík
Karlštejn
Lety
Liteň
Řevnice
Srbsko
Tetín
Třebotov
Všenory
Zadní Třebaň

Jak mít odpad ve „svých rukou“

Obce v dolním Poberouní se rozhodly k zásadní změně ve svozu odpadů. V souvislosti s chystanými změnami v odpadovém zákoně vznikne nový dobrovolný svazek obcí (DSO)

Poberounské odpady.

Cílem je dosáhnout společného flexibilního řešení svozu a zpracování odpadu skrze vlastní komunální svozovou firmu. Svazek utvoří obce ležící podél Berounky, doplní je i městys Liteň a obec Třebotov. Do budoucna se možná přidají další. Důvodem jsou zvyšující se náklady na sběr, svoz a zpracování odpadu bez možného ovlivnění. Podle nového zákona o odpadech, platného od letošního roku, jsou totiž obce povinny vytrřídít z komunálního

době zvýšit množství vytrříděného odpadu a snížit produkci smšného komunálního odpadu. „Chceme tomu zabránit. Primárně potřebujeme mít pod kontrolou cenotvorbu. A chceme si být jisti, že víme, co se s odpady děje. Většina obcí to nyní absolutně netuší, protože není možné si ověřit informace od svozových firem,“ popsal základní důvody vzniku svazku obcí Petr Weber, předseda regionu Dolní Berounka.

Skládka v Březince

a likvidaci, což ale půjde na úkor jiných obecních projektů, nebo finanční zátěž převedou na občany, kteří místo pětistovky zaplatí třeba patnáct set korun. A to nikdo nechce. „Založení svazku je záměr, jak se dívat do budoucna a být aktivnější směrem k nastávajícímu vývoji. V souvislosti se změnou legislativy potřebujeme odvážet odpad trříděný mnohem více než do této doby. Například se musí výrazně zvýšit složka bioodpadu,“ popisuje Petr Weber, který je zároveň místostarostou městysu Karlštejn.

Aktuální potřebu změny potvrzují další obce. „V současné době u nás zajišťuje svoz odpadu sdružení nadnárodních firem, jejichž cílem je především maximalizace vlastního zisku. A tak spolu s obcemi v našem nejbližším okolí často pochybujeme, jaké množství odpadu je nám účtováno a jaké skutečně svezeno. Komunikace se společností a snaha změnit systém svozu je dosti složitá,“ uvedl starosta další členské obce Hlásná Třebaň Tomáš Snopek. „Od tohoto kroku si slibujeme získání kontroly nad množstvím vykazovaného odpadu. Souběžně zavedeme v roce 2021 částečný door-to-door systém zaměřený na plasty a vyloučení bioodpadu ze smšných popelnic,“ dodal starosta Litně Filip Kaštánek.

Změna ve svozu rezonovala mezi obcemi už delší dobu. Vznik DSO Poberounské odpady vesměs uvítaly všechny členské obce Dolní Berounky a hlásí se další.

odpadu 60 % do roku 2025, 65 % do roku 2030 a 70 % do roku 2035. Za nesplnění cílů jim hrozí pokuty. Už do konce roku 2023 mají obce z nařízení EU zajistit, aby bioodpad nebyl součástí smšného odpadu, tedy aby se trřídil, nebo zlikvidoval u zdroje, například na kompostu. Navíc rostou poplatky za skládkování.

Pro obce je splnění legislativních požadavků náročné, neboť musí v relativně krátké

Svozové firmy nejednají vždy fér

Obce jako součást svazku budou moci například zvolit spalovnu, skládku nebo jiný systém zpracování odpadu, který budou spolupřozovat. Z ekonomického pohledu jim kvůli rostoucím nákladům hrozí nezásviděňhodné rozhodování: buď výrazně navýší platby za svoz

PRINCIP DOOR-TO-DOOR

Svozový vůz na Malé Haně

Starostka Sudic Ing. Olga Dočkalová

Inspirace z Moravy

Klíčovou úlohu v rychlosti aktuálního procesu hrají obce na jižní Moravě, přesněji starostka Sudic Olga Dočkalová. Díky ní a jejím spolupracovníkům odpad třídí systémem door-to-door. Před dvěma lety se dalo dohromady 17 obcí a založily Technické služby Malá Haná na svoz odpadů. S pomocí dotací zavedli barevné nádoby přímo k domům. Sběrná místa zůstala většinou stejná, žluté kontejnery se vyprazdňují každých 14 dnů. Žluté nádoby i modré na papír jsou od domů občanů sváženy jednou za měsíc. Funguje to. I bez finanční podpory jsou lidé zodpovědní, zmizely přetékající popelnice, zvýšilo se třídění odpadu a o téměř neuvěřitelných 50 procent se snížil směsný odpad. Aktuálně sdružují na padesát samospráv a zavádějí třetí etapu door-to-door.

Ambice se zavedením tohoto systému má do budoucna i svazek Poberounské odpady. Nyní je paní starostka inspirována a pomáhá s prvními kroky. Sama říká, že odpadový zákon už byl třeba jako sůl. A i když spolu s ním přišly nějaké porodní bolesti, začalo se mnoho starostů zajímat o své odpadové hospodářství. „Mnozí se nestačili divit, kolik za co platí a jak vše probíhá s jejich externí firmou. Každý týden volá zástupce některého z mikroregionů ČR a ptá se na náš systém a fungování společnosti.

Rádi se s kolegy dělíme o praktické zkušenosti a také se kolikrát dozvíme tvrdou realitu odjinud. Tím víc nás to přesvědčuje, že jdeme správným směrem, cestou aktivní komunikace se starosty i cestou osvěty s občany a že si umíme své popelnice vyvézt sami,“ kvitovala paní starostka.

Sběr od domu k domu

Systém door-to-door je u Berounky ideálním řešením, ale zatím se hromadně zavádět nebude. Některé obce totiž v nedávné době investovaly značné finanční prostředky do vybudování velkokapacitních polopodzemních kontejnerů. Na sto procent ale jsou pro vlastní svozovou firmu. „Vzhledem k limitům v odpadovém zákonu a separačním cílům to je cesta, na niž se v dohledné době dostaneme všichni. Ale zatím bude hlavní změnou založení svozové firmy. Občané první změnu pocítí v tom, že k nim bude jezdit auto jiné barvy a s jiným názvem,“ potvrdil Petr Weber.

V souvislosti se systémem door-to-door je také třeba nakoupit velké množství popelnic. Vše proběhne ve vlnách podle možnosti dotací. Flexibilně připravená na změny bude už nyní svozová firma včetně vozů tak, aby přechod na jiný systém byl jen otázkou rozhodnutí.

Spolupráce s dalšími obcemi

Vzájemné sdílení informací se šíří napříč republikou. Stejně jako Poberouní dostalo pomoc z Moravy, snaží se ji šířit dále a řeší případnou spolupráci s dalšími obcemi, které jsou na hranici katastru Dolní Berounky, přesněji vznikajícího dobrovolného svazku obcí. „Jako první se k nám přidala Liteň. Víme ale i o dalších obcích, které projeví zájem, například Koněprusy nebo Mořinka. Proto jsme dali dohromady seznam míst v našem sousedství. Pokud se obce podaří logisticky dobře propojit, aby na sebe navazovaly, bude provoz ekonomičtější,“ doplňuje místostarosta Karlštejna.

Příkladem obce, která je v tzv. hluchém místě (tzn. vyvážení logisticky nenavazuje) a stojí o zařazení do DSO, je Hýskov. Vznikající spolek u Berounky ale rozvinul s paní starostkou diskusi o založení vlastní svozové firmy v jejich katastru. Pokud se Hýskov rozhodne myšlenku realizovat, z Poberounských odpadů jsou připraveni být plně nápomocni. A aby se pomyslný kruh uzavřel, radost z této informace má i sudická starostka Olga Dočkalová: „Z vlastní praxe vidím, že jde o jednu z oblastí, kde obce díky spolupráci dosáhnou na cíle, na něž by samy nestačily.“

Auta se možná budou dočasně pronajímat

Pro nový systém jsou klíčová svozová vozidla. Jejich dodavatel vzejde z výběrového řízení, jež je možné vypsát až po založení DSO. Tedy čím dříve, tím lépe. Situaci navíc zkomplikovala světová pandemie, která zdržela například výrobu a zpomalila dodavatelský řetězec. Auto se tak vyrábějí minimálně rok. Přitom se dělá vše pro to, aby se v Poberouni začalo svážet v červenci 2022. „Souběžně tedy vedeme diskusi s několika společnostmi, které nám mohou auta půjčit. Buď formou ukázkových vozů, nebo krátkodobých či dlouhodobých pronájmů,“ vysvětlil Weber a pokračoval: „Dříve byly dodací lhůty mezi třemi a šesti měsíci maximálně. Vyrobit se vozidlo plus se zhruba za týden udělala montáž nástavby, což je prostor na ukládání odpadu. Má různé mechanismy podle toho, jaký odpad auto sváží. Věříme, že najdeme řešení. Aktivně komunikujeme se společnostmi, které mají eminentní zájem na spolupráci, a věříme, že na počátku příštích letních prázdnin opravdu začneme svážet.“

Proč se obcím vyplatí vlastní odpadářská firma?

- Objem odpadů a jejich cenu mají plně pod kontrolou (poplatky zůstávají v režii jednotlivých obcí a měst).
- Mají přístup ke konkrétním informacím o odpadech a nakládají s nimi ve prospěch občanů.
- Rozhodují o činnosti odpadářské firmy a podílejí na hospodářském výsledku.

DSO Poberounské odpady ke konci srpna:

- Černošice
- Dobřichovice
- Hlásná Třebaň
- Karlík
- Karlštejn
- Lety
- Liteň
- Řevnice
- Srbsko
- Tetín
- Třebotov
- Všenory
- Zadní Třebaň

Svozový vůz vysypávající papír

Příkladem zavedení systému door-to-door už v průběhu minulého roku jsou v našem regionu Všenory. Zapojení bylo dobrovolné a využilo ho 80 procent domácností. Každý, kdo projevil zájem, dostal k zapůjčení tři druhy popelnic: na plasty žlutou, na papír modrou a hnědou na bio. Popelnici na smíšený odpad si musel každý pořídit a zaplatit sám. Vybrat si mohl ze dvou velikostí: 120 nebo 240 litrů. Tak mohou obyvatelé třídit doma. K dispozici jsou samozřejmě i sběrná místa s velkými kontejnery. „Máme radost, že se občané do systému zapojili, a zdá se, že i výsledky třídění odpovídají našim představám o dosažení co nejmenšího množství takzvaného komunálního odpadu. Jednou za 14 dní se vyváží směsný odpad, jednou za měsíc plast a papír. Bioodpad jednou za 14 dní. Tento systém door-to-door zůstane ve Všenorech i u nové odpadářské firmy Poberounských odpadů,“ řekl starosta Všenor Roman Štěřba.

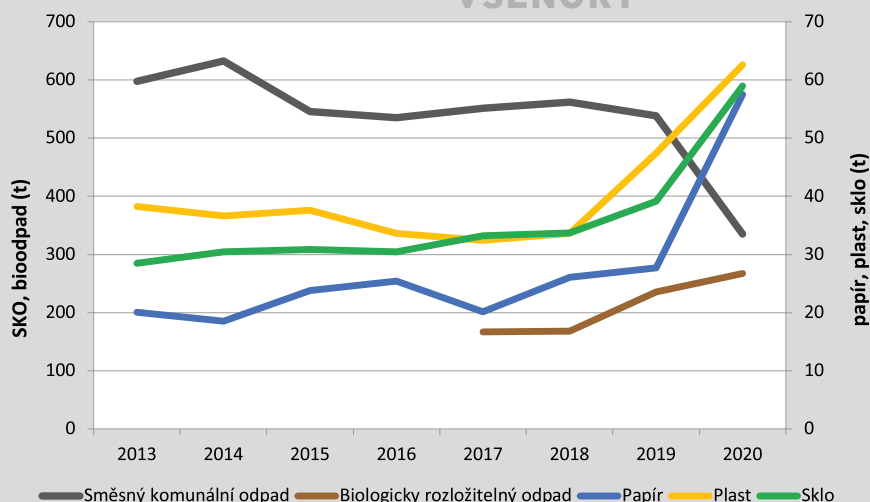
V roce 2020 obec doplácela za odpady ze svého rozpočtu více než 1,5 milionu korun. „Myslíme si, že tyto prostředky by se

daly využít smysluplněji ve prospěch nás všech. Proto se i nadále obrácíme s žádostí o co neúčinnější třídění, aby se v černých popelnicích ocitl pouze zbytkový odpad, který již nelze žádným způsobem vytřídit,“ potvrdil všenorový starosta Roman Štěřba.

Obec upozorňuje na správné třídění bioodpadu. Do nádob patří hlavně bioodpad z domácností: zbytky jídel rostlinného původu, ovoce, zeleniny, pečiva, skořápky od vajec a ořechů, kávová sedlina, čajové sáčky apod. Nádob vyvážené ze Všenor však z 90% obsahují těžkou mokrou posekanou trávu a větve. Biopopelnice na takovou zátěž nejsou vyrobené a při svozu a vyklápění dochází k jejich poškození či prasknutí. „Není příliš ekonomické a ekologické vozit mokrou posekanou trávu z bodu A do bodu B. Zvažte proto, prosím, možnost menšího kompostu na vlastním pozemku, kam byste tuto zeď odkládali,“ oslovuje občany všenorový starosta.

Nutnost podobné osvěty potvrzují i další obce v ČR, které systém door-to-door úspěšně zavedly.

VŠENORY

Výsledky v hospodaření s odpady po zavedení door-to-door systému ve Všenorech.